Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

L.L. van den Dobbelsteen

BEL/RO

Telefoonnummer +31235144020
lutzen.van.den.dobbelsteen@noord-holland.nl

Verzenddatum

11 JULI 2022

Kenmerk

1538217/1727565

Uw kenmerk

Betreft: het provinciale stimuleringsbeleid voor zonne-energie

Geachte leden,

Vorig jaar informeerden wij u per brief (kenmerk 1538217/1656280, bijlage 1) over een herijking van het provinciale stimuleringsbeleid voor zonne-energie. Daarin deelden wij onze denkrichtingen voor de herijking. Inmiddels zijn de verschillende denkrichtingen uitgewerkt en daarover brengen we u met voorliggende brief graag op de hoogte.

Inleiding

Zonne-energie is net als windenergie een van de bewezen technieken voor het opwekken van hernieuwbare elektriciteit. Daarmee is zonne-energie een onmisbare bouwsteen voor het halen van de klimaatdoelen in 2030 en de transitie naar een fossielvrije energievoorziening daarna. In het coalitieakkoord 'Duurzaam Doorpakken!'[1] staat over het opwekken van zonne-energie dat we ons in de eerste plaats richten op het benutten van de capaciteit van daken en parkeervoorzieningen. Verder zijn in juli 2021 de Regionale Energiestrategieën (RES'en)[2] vastgesteld door de gemeenten, 3 waterschappen en de provincie. Daaruit blijkt eveneens een grote en breed gedragen ambitie voor zonne-energie op grote daken, boven parkeerplaatsen en op geluidschermen. Meer dan de helft van het aanbod uit de RES NHN en NHZ voor *extra* hernieuwbare elektriciteit in 2030, komt van zonne-energie op daken, parkeerterreinen en geluidschermen. Dat is ook logisch, want het opwekken van zonne-energie willen we zoveel mogelijk combineren met bestaande functies. Voor deze opweklocaties voert de provincie dan ook een actief stimuleringsbeleid.

In onze eerdere brief deelden wij onze denkrichtingen voor een herijking van het stimuleringsbeleid voor zonne-energie. Daarbij

[1] https://www.noord-holland.nl/Bestuur/Coalitieakkoord
[2] https://energieregionh.nl/

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Dreef 3
2012 HR Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

betrokken we ook de toenemende krapte op het elektriciteitsnet voor teruglevering van zonne-energie. Onze denkrichtingen waren gebaseerd op een evaluatie- en adviesrapport (bijlage 2) van adviesbureau Andersson Elffers Felix (AEF), die het bestaande stimuleringsbeleid voor ons had doorgelicht.

Met voorliggende brief informeren we u nu over de uitwerking van onze denkrichtingen. We maken daarbij onderscheid tussen onze inzet op de verschillende opweklocaties zoals die ook in de RES'en zijn aangehouden: zon op grote daken, zon boven parkeerplaatsen en zon op geluidschermen. Ten aanzien van netcongestie hebben we u zeer recent per brief (1848641/1848646) geïnformeerd over een subsidieregeling voor oplossingen bij netcongestie die versterkend werkt met het stimuleringsbeleid voor zonne-energie.

Zon op grote daken
Uit de RES'en NHN en NHZ blijkt dat we samen met alle gemeenten in Noord-Holland voor 2030 streven naar bijna 2 TWh *extra* zonne-energieproductie op grote daken. In het stimuleringsbeleid onderscheidt de provincie daarbij verschillende doelgroepen.

Zonne-energie op bedrijfsdaken
Het adviesrapport van AEF stelde dat de provincie langs verschillende lijnen is betrokken bij het verduurzamen van bedrijven(terreinen), maar dat deze inzet beter op elkaar kan worden afgestemd als het gaat om het stimuleren van zon-op-dak. Daarom is nu geborgd dat zonne-energie structureel onderdeel is van lokale initiatieven voor verduurzaming waarin de provincie investeert met subsidieregelingen vanuit het Economisch Herstel- en Duurzaamheidsfonds (EHDF), maar ook via de subsidie 'stimulerend energietoezicht bedrijven' (SEB) als onderdeel van het energiebesparingsakkoord. Deze regelingen zijn gericht op de bredere verduurzaming van bedrijfspanden, waar zon-op-dak een onderdeel van is. Tegelijkertijd zijn we gestopt met de concurrerende pilot die sec inzette op het realiseren van zonnepanelen op bedrijfsdaken.

Inmiddels is duidelijk dat het merendeel van de subsidieaanvragen vanuit het EHDF in 2021 en 2022 gaan om investeringen in zonne-energie op bedrijfsdaken. Ook kunnen gemeenten sinds 1 juni 2022 gebruik maken van de SEB-regeling voor het stimuleren van zonne-energie in het kader van een integrale energiebesparingsaanpak. Dit zien we inmiddels ook terug in de SEB-subsidieaanvragen.

Zonne-energie op agrarische daken
Met de pilot 'gebiedsaanpak zon op agrarische daken' hebben we geleerd dat het elektriciteitsnetwerk in agrarisch gebied doorgaans te dun is voor het impactvol kunnen uitrollen van zonne-energie op

agrarische daken. Daarom zijn we, in lijn met het adviesrapport van AEF, gestopt met deze pilot en verschuiven we de aandacht naar het stimuleren van innovatieve oplossingen voor krapte op het elektriciteitsnetwerk, zodat onder andere meer agrarische daken kunnen worden benut voor het opwekken van zonne-energie. Zo hebben we begin dit jaar subsidie verleend aan een pilotproject in Wieringermeer. Hier wordt onderzocht of het delen van dezelfde elektriciteitskabel van een windturbine met zon-op-dak, ruimte biedt op het elektriciteitsnet om meer zonnepanelen op agrarische bedrijfsdaken te plaatsen. Daarnaast hebben we u zeer recent per brief (1848641/1848646) geïnformeerd over een subsidieregeling voor oplossingen bij netcongestie. Deze regeling richt zich niet specifiek op agrariërs omdat de problemen op het net zich ook in meer stedelijke gebieden voordoen.

Zonne-energie op maatschappelijk vastgoed
Vanuit het Economisch Herstel- en Duurzaamheidsfonds (EHDF) zijn er subsidieregelingen voor het verduurzamen van culturele instellingen en sportaccommodaties, inclusief het realiseren van zonnedaken. Zorginstellingen worden in de verduurzaming van het vastgoed ondersteund door het Expertisecentrum Verduurzaming Zorg. Inmiddels zijn wij ook in gesprek met Stichting Schooldakrevolutie om de samenwerking met hen voort te zetten. Deze non-profit organisatie ontzorgt gemeenten en schoolbesturen in de uitrol van zonnepanelen op schooldaken. De eerdere pilot met de Schooldakrevolutie kwam als 'beste uit de test' naar voren in het evaluatierapport van AEF (bijlage 2). Daarom hebben wij in de begroting voor 2022 budget voor een nieuwe subsidieaanvraag opgenomen.

Online tool 'Zonnedakje'
Om de ontwikkelingen ten aanzien van zonne-energie op daken in Noord-Holland te kunnen volgen en verder te faciliteren, ontbrak het nog aan een adequate applicatie. Daarom hebben wij, in navolging van de provincie Overijssel, begin dit jaar opdracht gegeven aan Sobolt om de online tool Zonnedakje.nl[3] te ontwikkelen voor de provincie Noord-Holland. Aan de hand van jaarlijkse luchtfoto's geeft Zonnedakje voor alle daken in Noord-Holland ieder jaar een actueel beeld van hoeveel en waar zonnepanelen al op de daken liggen en waar nog niet. De tool geeft vervolgens ook inzicht in de zonpotentie van de nog onbenutte daken. Op die manier laat Zonnedakje zien waar nog de meeste kansen liggen om de zon-op-dak opgave te realiseren. Op 1 april j.l. is de tool in de provincie gelanceerd en daarmee openbaar voor iedereen die bezig is met de zon-op-dak opgave in Noord-Holland.

[3] https://zonnedakje.nl/noord-holland

Zon boven parkeerplaatsen
Uit de RES'en NHN en NHZ blijkt dat we samen met alle gemeenten in Noord-Holland voor 2030 streven naar 177 GWh extra zonne-energieproductie boven parkeerplaatsen. Vergeleken met zon-op-dak is dit een relatief nieuwe toepassing van zonne-energie.

In onze eerdere brief noemden we al de tool 'Park the Sun'[4] die is ontwikkeld in opdracht van de provincie. Deze tool geeft voor ieder parkeerterrein in Noord-Holland laagdrempelig inzicht in de mogelijkheden van een zogeheten 'solar carport', om zo alle denkbare initiatiefnemers te activeren. Een solar carport is een parkeerterrein met auto-overkappingen waar zonnepanelen in geïntegreerd zijn. Gebruikersdata laten zien dat de tool veel wordt gebruikt, maar hiermee wordt slechts een eerste inzicht verschaft. Daarom schreven wij in de eerdere brief dat we aanvullend ook een subsidieregeling voor solar carports aan het verkennen waren.

Begin dit jaar stelden wij de subsidieregeling 'zonne-energieleverende parkeerterreinen Noord-Holland' vast. Wij hebben u op 26 januari j.l. per brief over deze subsidieregeling geïnformeerd (kenmerk 1752974/1769561, bijlage 3). In deze regeling zijn kosten voor een batterij, als onderdeel van de solar carport, ook subsidiabel als mogelijke oplossing daar waar beperkte of geen ruimte is voor teruglevering op het elektriciteitsnet. Inmiddels hebben wij al 8 aanvragen ontvangen, waarvan de meeste zijn verleend.

Zon op geluidschermen
Uit de RES'en NHN en NHZ blijkt dat we samen met alle gemeenten in Noord-Holland voor 2030 streven naar 20 GWh extra zonne-energieproductie op geluidschermen en dergelijke.

In onze vorige brief schreven we over het belang om kennis over de financiële haalbaarheid en opschaalbaarheid van energieleverende geluidschermen te vergroten, want deze twee aspecten vormen op dit moment nog een uitdaging. Als provincie co-financieren we daarom een pilot voor een energieleverend geluidscherm in Alkmaar, waarin wordt onderzocht hoe de toepassing van energieleverende geluidschermen kan worden opgeschaald. Daarnaast helpen wij in het ontsluiten van de opgedane kennis met andere gemeenten in Noord-Holland, andere RES regio's en Rijkswaterstaat om op die manier eventuele opschaling van het concept te faciliteren. Het project in Alkmaar wordt mede gefinancierd uit het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO). Naar de huidige planning van gemeente Alkmaar is het

[4] https://parkthesun.com/noord-holland

prototype in het derde kwartaal van 2023 gebouwd en levert het elektriciteit aan het net.

Tot slot

Sinds het nieuwe regeerakkoord en de oorlog in Oekraïne is het zonne-energie beleid vanuit de Rijksoverheid en de Europese Commissie in ontwikkeling. Zo stuurde Minister Jetten (Klimaat en Energie) op 20 mei j.l. nog een kamerbrief[5] over de rol van zonne-energie in de Nederlandse energietransitie en twee dagen daarvoor presenteerde de EU een 'zonne-energie' strategie als onderdeel van REPowerEU[6]. REPowerEU is het plan van de Europese Commissie om de EU ruim vóór 2030 onafhankelijk te maken van Russische fossiele brandstoffen. Wij houden de uitwerkingen van deze beleidsontwikkelingen nauwlettend in de gaten, omdat deze op termijn ook implicaties kunnen hebben voor het provinciale stimuleringsbeleid voor zonne-energie.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

R.M. Bergkamp

voorzitter

A.Th.H. van Dijk

3 bijlagen

01 - Brief aan PS denkrichtingen herijking stimuleringsbeleid zonne-energie
02 - Evaluatie- en adviesrapport 'Zonovergoten daken' van AEF
03 - Brief aan PS UVR subsidie zonne-energieleverende parkeerterreinen

[5] https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2022/05/20/zonnebrief
[6] https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal/repowereu-affordable-secure-and-sustainable-energy-europe_nl#documents